

Dosarul nr. 2ra-555/17

Instanța de fond: Judecătoria Bălți – A. Cucerescu

Instanța de apel: CA Bălți – Al. Gheorghieș, A. Toderăș, A. Albu

DECIZIE

05 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:
Președintele ședinței

Maria Ghervas,

judecători

Sveatoslav Moldovan, Ion Druță,
Dumitru Mardari, Galina Stratulat,

soluționând recursul declarat de către Dumitru Ștefanschi,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Dumitru
Ștefanschi împotriva Mariei Cutîrev și Fedorei Ștefanscaia privind retragerea vizei de
reședință, înlăturarea obstacolelor și anularea actului de acordare a vizei de domiciliu,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2016,

CONSTATĂ:

La 13 martie 2015 Dumitru Ștefanschi s-a adresat în instanța de judecată cu cerere
împotriva Mariei Cutîrev și Fedorei Ștefanscaia, solicitând înlăturarea obstacolelor la
folosirea proprietății, radierea vizei de reședință a Mariei Cutîrev din apartamentul nr.
xx, str. xxxxx nr. xx, mun. Bălți. (f.d. 2, vol. I) Ulterior, la 26.03.2015 reclamantul și-
a concretizat pretențiile, solicitând anularea actului emis de Secția Evidență și
Documentare a Populației Bălți. (f.d. 19-20, vol. I)

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că s-a aflat în căsătorie cu Fedora
Ștefanscaia, obținând apartamentul nr. xx situat în mun. Bălți, str. xxxxx nr. xx cu drept
de proprietate în devălmășie.

Căsătoria a fost desfăcută la 14 noiembrie 2000.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 25 februarie 2005 s-a partajat apartamentul
nr. xx din str. xxxxx nr. xx, mun. Bălți, prin atribuirea din imobil câte ½ cotă-parte
fiecăruia și cu stabilirea următorului mod de folosință: Fedorei Ștefanscaia – odaia cu
11.3 m.p.; lui Dumitru Ștefanschi odaia cu suprafața de 14.2 m.p., baia, coridorul,
bucătăria, balcon rămânând în folosință comună.

A mai menționat că adresând-se cu cerere către administrația publică locală privind ajutorul social pentru perioada rece a anului a primit refuz pe motiv că în apartament deține viza de reședință o persoană aptă de muncă și nu este demonstrat faptul că este persoană defavorizată.

Astfel, a aflat că începând cu 10 februarie 2011 în apartamentul său este înregistrată și are viză de domiciliu Maria Cutîrev, nepoata fostei sale soții, căreia i s-a acordat viză de domiciliu cu acordul Fedorei Ștefansaia, dar fără acordul său, creându-i dificultăți și încălcându-i-se drepturile și interesele civile ocrotite prin lege. În fapt, Maria Cutîrev nu locuiește în apartamentul nr. xx, str. xxxxx nr. xx, mun. Bălți și niciodată nu a locuit.

A mai indicat că nu cunoaște în baza căror documente cadastrale Secția Evidență și Documentare a Populației Bălți, fără acordul său, a emis actul de acordare a vizei de domiciliu Mariei Cutîrev pe adresa mun. Bălți, str. xxxxx nr. xx, ap. xx, care-i aparține cu drept de proprietate privată.

Potrivit răspunsului Ministerului Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor nr. 653 din 14 aprilie 2015, Maria Cutîrev, născută la xx.xx.xxxx, este înregistrată la domiciliu pe adresa mun. Bălți, str. xxxxx nr. xx, ap. xx din 10.02.2011, în baza extrasului din Registrul bunurilor imobile al ÎS „Cadastru” nr. 0300/07/29086 din 07 decembrie 2007, care nu corespunde cu numărul cadastral 030020602901096 a imobilului, apartamentul nr. xx din str. xxxxx nr. xx, mun. Bălți.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți din 16 septembrie 2015 s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Ștefanski. (f.d. 58, 62-64, vol. I)

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 22 septembrie 2015 Dumitru Ștefanski a contestat-o cu apel, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. (f.d. 60, 71-72, 76-77, vol. I)

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 decembrie 2015 s-a respins apelul declarat de către Dumitru Ștefanski, s-a menținut hotărârea Judecătorei Bălți din 16 septembrie 2015. (f.d. 90-93, vol. I)

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 08 iunie 2016 a admis recursul declarat de către Dumitru Ștefanski, a casat decizia Curții de Apel Bălți din 15 decembrie 2015 emisă în pricina civilă la acțiunea lui Dumitru Ștefanski împotriva Mariei Cutîrev și Fedorei Ștefansaia privind anularea vizei de reședință, înlăturarea obstacolelor, anularea actului de acordare a vizei de reședință, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată. (f.d. 141-147, vol. I)

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2016 s-a respins apelul declarat de către Dumitru Ștefanski, s-a menținut hotărârea Judecătorei Bălți din 16 septembrie 2015. (f.d. 203-210, vol. I)

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 24 ianuarie 2017 Dumitru Ștefanski a declarat recurs, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2016 cu emiterea unei noi decizii, prin care pretențiile din cererea de chemare în judecată să fie admise integral. (f.d. 2-5, vol. II)

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanțele inferioare la emiterea actelor de dispoziție au aplicat eronat normele de drept material, fiind aplicată legea

care nu trebuia să fie aplicată, au interpretat în mod eronat legea, unilateral au dat apreciere probelor anexate la dosar, nu au dat răspuns la toate argumentele.

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 08 noiembrie 2016, expediată în adresa părților cu scrisoare de însoțire nr. 24057 la 02.12.2016 și recepționată de către Dumitru Ștefianschi la 07.12.2016. (f.d. 211-212, vol. I)

În asemenea circumstanțe cererea de recurs, depusă la 24 ianuarie 2017 confirmă exercitarea căii de atac în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2017 recursul depus de către Dumitru Ștefianschi s-a declarat admisibil pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Verificând legalitatea deciziei adoptate în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul, depus de către Dumitru Ștefianschi, întemeiat și care urmează să fie admis din următoarele motive.

Conform art. 344 alin. (1) Cod civil proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari.

În conformitate cu art. 345 alin. (1) Cod civil proprietatea comună poate fi caracterizată prin delimitarea cotei fiecărui proprietar (proprietate pe cote-părți) sau prin nedelimitarea cotelor-părți (proprietate în devălmășie).

Potrivit art. 347 alin. (1) și (2) Cod civil fiecare coproprietar are dreptul de a folosi bunul proprietate comună pe cote-părți în măsura care nu schimbă destinația lui și nu aduce atingere drepturilor celorlalți coproprietari. Modul de folosire a bunului comun se stabilește prin acordul coproprietarilor sau, în caz de divergențe, prin hotărâre judecătorească în baza unei aprecieri echitabile a intereselor tuturor coproprietarilor.

Art. 376 alin. (1) Cod civil stabilește că dacă dreptul proprietarului este încălcat în alt mod decât prin uzurpare sau privare ilicită de posesiune, proprietarul poate cere autorului încetarea încălcării.

La caz, colegiul lărgit reține că apartamentul nr. xx, situat pe adresa mun. Bălți, str. xxxxx nr. xx aparține cu drept de proprietate pe cote-părți lui Dumitru Ștefianschi și Fedorei Ștefianscaia în baza hotărârii Judecătoriei Bălți din 25 februarie 2005, prin care a fost partajat apartamentul cu atribuirea Fedorei Ștefianscaia $\frac{1}{2}$ cotă-parte din imobil și lui Dumitru Ștefianschi $\frac{1}{2}$ cotă-parte din apartament cu stabilirea următorului mod de folosință: Fedorei Ștefianscaia – odaia cu 11.3 m.p.; lui Dumitru Ștefianschi odaia cu suprafața de 14.2 m.p., baia, coridorul, bucătăria, balcon rămânând în folosință comună.

Conform informației furnizate de ÎS „Centru Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, Departamentului registrelor informaționale de stat cu nr. 653 din 14 ianuarie 2015, începând cu 10 februarie 2011 în apartamentul nr. xx din str. xxxxx nr. xx, mun. Bălți are înregistrată viza de domiciliu Maria Cutîrev, înregistrare ce a

avut loc în temeiul extrasului din Registrul bunurilor imobile al ÎS „Cadastru” nr. 0300/07/29086 din 07.12.2007 și cu acordul proprietarului apartamentului Fedorei Ștefansaia, conform certificatului cadastral 0300206019096 din 07.12.2007.

Instanța de recurs constată că instanțele inferioare neîntemeiat au respins cerința lui Dumitru Ștefanski privind apărarea dreptului de proprietate, prin radierea vizei de reședință a Mariei Cutîrev din ap. xx, str. xxxxx nr. xx, mun. Bălți, concluzionând că nu i se încalcă dreptul de proprietate.

Dreptul de proprietate poate fi încălcat nu numai ca rezultat al lipsirii proprietarului de posesia bunului său. Persoanele terțe pot săvârși asemenea acțiuni care, deși nu-l lipsesc pe proprietar de posesia bunului, totuși îl împiedică pe ultimul să-și exercite în deplinătate prerogativele dreptului de proprietate. Proprietarul este în drept să ceară înlăturarea încălcărilor dreptului de proprietate chiar dacă asemenea încălcări nu au ca efect lipsirea proprietarului de posesie. Apărarea dreptului de proprietate în aceste cazuri se face cu ajutorul acțiunii negatorie, prin care se înțelege cerința proprietarului posesor al bunului către persoanele terțe privind înlăturarea piedicilor privind, folosința și dispoziția asupra bunurilor ce îi aparțin.

Acțiunea negatorie ca și acțiunea în revendicare este o acțiune reală. Acțiunea negatorie va putea fi înaintată numai atunci când între proprietarul bunului și persoana terță nu există un raport obligațional.

Pentru ca acțiunea negatorie să fie satisfăcută, este destul faptul săvârșirii acțiunilor ce împiedică exercitarea folosirii și dispoziției bunurilor și ca aceste acțiuni să fie ilegale, în caz contrar proprietarul nu este în drept să înainteze acțiunea negatorie.

În aceste acțiuni, obiectul revendicărilor constă în înlăturarea piedicilor aduse proprietarului, ca rezultat al săvârșirii acțiunilor ilegale din partea persoanelor terțe. Aceste încălcări trebuie să existe la momentul înaintării acțiunii negatorii. De aceea acțiunea negatorie este imprescriptibilă, adică termenul de prescripție nu are efect asupra acestor raporturi juridice.

În acțiunea sa Dumitru Ștefanski a invocat că adresând-se cu cerere către administrația publică locală privind ajutorul social pentru perioada rece a anului a primit refuz pe motiv că în apartament deține viza de reședință o persoană aptă de muncă și anume Maria Cutîrev, anul nașterii xx.xx.xxxx, ceea ce îl exclude pe el ca persoană defavorizată care poate beneficia de ajutor social. Totodată, el urmează să achite și serviciile comunale calculate pentru Maria Cutîrev.

Dumitru Ștefanski, considerând că, prin înregistrarea vizei de domiciliu a Mariei Cutîrev este împiedicat să-și exercite în deplinătate prerogativele dreptului de proprietate, a solicitat radierea vizei de domiciliu a Mariei Cutîrev de pe adresa mun. Bălți, str. xxxxx nr. xx, apartamentul nr. xx, or, acesta este proprietarul a ½ cotă-parte din apartament, iar acordul său nu a fost solicitat.

Conform art. 5 al Legii nr. 133 din 13.06.2008 cu privire la ajutorul social de dreptul la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului beneficiază familiile defavorizate în cazul în care toți membrii adulți ai acesteia se încadrează în categoriile expres prevăzute în lege (sunt pensionari, dețin grad de invaliditate, sunt someri).

Așadar, lui Dumitru Ștefanchi i se îngrădește dreptul de folosință a apartamentului, prin imposibilitatea de a primi ajutorul social, inclusiv pentru perioada rece a anului, ori prezența în fișa nominală a apartamentului a unei persoane apte de muncă îl împiedică să beneficieze de dreptul la ajutor social.

Prin urmare, acțiunea lui Dumitru Ștefanchi privind înlăturarea obstacolelor în folosirea proprietății comune, prin radierea vizei de domiciliu a Mariei Cutîrev de pe adresa mun. Bălți, str. xxxxx nr. xx, apartamentul nr. xx este întemeiată și urmează a fi admisă.

Cât privește cerința lui Dumitru Ștefanchi privind declararea nulă a actului emis de Secția Evidență și Documentare a Populației Bălți, prin care la 10.02.2011 i s-a acordat viza de domiciliu Mariei Cutîrev, instanța de recurs a reținut că corect a fost respinsă de instanțele inferioare, ori potrivit pct. 15 Regulamentul cu privire la măsurile suplimentare de realizare a Sistemului național de pașapoarte, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 376 din 06.06.1995, înregistrarea la domiciliu se efectuează prin aplicarea unei ștampile speciale în fișa de însoțire din buletinul de identitate sau din permisul de ședere, cu mențiunile respective, la compartimentul „Domiciliul”, introducând ulterior informația în Registrul de stat al populației.

Totodată, se menționează că la informația parvenită de la Serviciul de Eliberare a Actelor de Identitate Bălți a ÎS „CRIS „Registru” la 30.09.2016 s-a anexat cererea chestionar CA și Actul ce confirmă dreptul de proprietate a lui Dumitru Ștefanchi și Fedorei Ștefanchi asupra apartamentului nr. xx din str. xxxxx nr. xx, mun. Bălți. Astfel, instanța de recurs relevă că actul din 10.02.2011, care se cere a fi anulat nu există. Mai mult, Dumitru Ștefanchi a formulat aceste pretenții către pârâții necorespunzători și temei de a anula hotărârile instanțelor ierarhic inferioare pe acest capăt de cerere nu există.

Conform art. 94 alin. (1) CPC instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Reieșind din faptul că instanța de recurs a ajuns la concluzia că cerințele înaintate de către Dumitru Ștefanchi sunt întemeiate, fiind admise parțial, subsecvent, se va admite și cerința de încasare a cheltuielilor pentru plata taxei de stat în mărime de 200 lei (două sute lei), fapt confirmat prin ordinele de încasare a numerarului nr. 85F0-H000 din 11.02.2016 și nr. ESFF-R500 din 31.01.2007 (f.d. 109, vol. I, f.d. 1, vol. II), cheltuieli pentru servicii poștale în mărime de 39,20 lei (treizeci și nouă lei, 20 bani) confirmate prin chitanțele și bonurile din 02.02.2016, 04.02.2016 și 11.02.2016 (f.d. 160), precum și cheltuieli pentru acumularea probelor de la ÎS „CRIS „Registru” în mărime de 325 lei (trei sute douăzeci și cinci lei), fapt confirmat prin ordinele de încasare a numerarului nr. 24.12.2014, 21.08.2015, 12.07.2016 și 29.07.2016 (f.d. 162).

Din considerentele menționate și având în vedere că Judecătoria Bălți și Curtea de Apel Bălți au stabilit circumstanțele pricinii și nu este necesară verificarea și administrarea suplimentară a altor dovezi, însă au apreciat arbitrar probele administrate

și au aplicat eronat normele de drept material, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Dumitru Ștefanschii, a casa decizia Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2016 și hotărârea Judecătorei Bălți din 16 septembrie 2015 și a emite o nouă hotărâre de admitere a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de către Dumitru Ștefanschii.

Se casează parțial decizia Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2016 și hotărârea Judecătorei Bălți din 16 septembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Ștefanschii împotriva Mariei Cutîrev și Fedora Ștefanschii privind retragerea vizei de reședință, înlăturarea obstacolelor și anularea actului de acordare a vizei de domiciliu în partea respingerii pretențiilor privind înlăturarea obstacolelor în folosirea proprietății și se emite o nouă hotărâre, prin care se admite cererea de chemare în judecată depusă de către Dumitru Ștefanschii.

Se înlătură obstacolele în folosirea apartamentului nr. xx, str. xxxxx nr. xx, mun. Bălți, prin radierea vizei de reședință a Mariei Cutîrev din apartamentul nr. xx, str. xxxxx nr. xx, mun. Bălți.

Se încasează în mod solidar de la Maria Cutîrev și Fedora Ștefanschii în beneficiul lui Dumitru Ștefanschii taxa de stat achitată pentru examinarea recursurilor în mărime de 200 lei (două sute lei), suma de 325 lei (trei sute douăzeci și cinci lei) cu titlu de cheltuieli pentru acumularea probelor de la ÎS „CRIS „Registru” și suma de 39,20 lei (treizeci și nouă lei, 20 bani) cheltuieli pentru serviciile poștale, în total 564,20 lei (cinci sute șaiszeci și patru lei, 20 bani).

În rest, hotărârile instanțelor ierarhic inferioare se mențin fără modificări.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

judecători

Maria Ghervas

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță

Dumitru Mardari

Galina Stratulat